

בש"פ 4910/17 - מדינת ישראל נגד עמוס סולמי, יעקב ישראלי, משה פמילי

בבית המשפט העליון

בש"פ 4910/17

כבוד השופטת א' חיות
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

1. עמוס סולמי
2. יעקב ישראלי
3. משה פמילי

המשיבים:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ג' בתמוז התשע"ז (27.6.2017)

בשם המבקשת: עו"ד סיון רוסו

בשם המשיב 1: עו"ד ניר רוטנברג; עו"ד שגיב רוטנברג

בשם המשיב 2: עו"ד צפריר יגור; עו"ד שלומי יגור

החלטה

בקשה להארכת מעצרו של המשיבים 1-2 (להלן: המשיבים) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בתשעים ימים החל מיום 28.6.2017 או עד למתן פסק הדין בת"פ 66182-09-16 בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם.

רקע עובדתי והליכי המעצר

1. נגד המשיבים הוגש ביום 28.9.2016 כתב אישום המייחס להם עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, ייצוא, ייבוא ומסחר והספקה של סם. בתמצית, על פי עובדות כתב האישום קשרו המשיבים קשר עם סוכן סמוי לייבא 4 ק"ג סם מסוכן מסוג קוקאין מדרום אמריקה לישראל. לצורך ביצוע העסקה, נפגשו המשיבים עם הסוכן ומסרו לידיו סכום כולל של כמאה אלף ש"ח לצורך רכישת הסם והבאתו ארצה. במסגרת הפעלת הסוכן התחזו שני שוטרים במשטרת ישראל לבלדרי סמים, ובאמצעות קשריו של הסוכן ובשיתוף פעולה עם המשטרה המקומית, רכשו השוטרים בקולומביה 6 ק"ג סם קוקאין אותו הביאו לישראל ביום 23.8.2016. במקביל, על פי הנתען, קשרו המשיבים קשר עם פלוני שיאסוף עבורם את הסמים שייובאו לישראל. בהמשך ועל פי תיאום מוקדם בין המשיבים והסוכן, ביום 11.9.2016 הניחה משטרת ישראל בתא מטען של רכב מסוים 3 ק"ג של סם מסוג קוקאין. בתיאום מוקדם עם המשיבים יצא פלוני לאסוף את הסם עבורם ונעצר על ידי שוטרים שנכחו במקום.

למען שלמות התמונה יצוין כי נגד פלוני הוגש כתב אישום יחד עם המשיבים, אשר הופרד לבקשתו ביום 5.6.2017. ביום 12.6.2017 הורשע פלוני במסגרת הסדר טיעון בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית ונגזר עליו עונש מוסכם של 18 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום עתרה המדינה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים נגדם. בדיון בהליך המעצר שהתקיים ביום 28.9.2016 ביקשו המשיבים דחיה לצורך לימוד החומר והסדרת הייצוג והסכימו לקיומו של "ניצוץ ראיתי". בהמשך נדחה הדיון מספר פעמים לבקשת באי כוח המשיבים לצורך קבלת מלוא חומר החקירה. בדיון שהתקיים ביום 1.3.2017 ביקשו באי כוח המשיבים דחייה נוספת של חודש וחצי, בנימוק שלאחרונה הועברו אליהם חומרי חקירה נוספים והם הגישו בקשות לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). עוד הוגשה בקשה להסרת חיסיון. בדיון הנדחה שהתקיים ביום 24.4.2017, הסכימו המשיבים 2 ו-3 למעצרם עד תום ההליכים נגדם ואילו המשיב 1 ביקש דחייה נוספת בהליך המעצר לצורך קבלת חומרים שביקש במסגרת ההליך לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי. בית המשפט המחוזי הורה, אפוא, על מעצרם של המשיבים 2 ו-3 עד תום ההליכים וקבע דיון נוסף בעניין מעצרו של המשיב 1 ליום 23.5.2017, אך הדיון שנקבע למועד זה נדחה שוב, בהסכמה, ליום 11.7.2017. כפועל היוצא מכך, ואף שחלפו תשעה חודשים מאז הגשת כתב האישום נגדו, טרם ניתנה החלטה בבקשה למעצרו של המשיב 1 עד תום ההליכים והוא עצור בשלב זה עד החלטה אחרת.

ההליך הנוסף בבית המשפט המחוזי בתל-אביב

3. ביום 22.5.2017 הוגשה נגד המשיבים הצהרת תובע בתיק אחר הנדון בבית המשפט המחוזי בתל-אביב וביום 25.5.2017 הוגש נגדם ונגד אחרים כתב אישום המייחס להם עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, ייצוא וייבוא סמים וניסיון ייבוא סמים, עשיית עסקה אחרת בסם מסוכן ועשיית פעולה ברכוש אסור (ת"פ 54852-05-17) (להלן: ההליך הנוסף). על פי הנתען בכתב האישום בהליך הנוסף, ייבאו המשיבים בשנת 2016 300 ק"ג קוקאין מבוליביה לברזיל במטרה לייבא את הסם לישראל, אך בסופו של יום הסמים לא הובאו ארצה. בד בבד עם הגשת כתב האישום בהליך הנוסף הגישה המדינה בבקשה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים נגדם באותו הליך. הדיון בבקשה זו נקבע ליום

7.9.2017 (לאחר שנדחה בדיון שהתקיים ביום 22.6.2017 בו נעצרו המשיבים עד החלטה אחרת).

ההליך העיקרי

4. בניהול ההליך העיקרי בענייננו חלו עיכובים שונים שנבעו, בין היתר, מסוגיות הקשורות בייצוגם של המשיבים ובקשתם שלא ליתן מענה לכתב האישום בטרם תוכרענה הבקשות שהגישו לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי וכן הבקשה להסרת חיסיון. מטעמים אלו נדחה דיון ההוכחות ראשון שנקבע תחילה ליום 15.5.2017, חרף התנגדות המדינה, אשר טענה כי אין בחומרים שהמשיבים מבקשים כדי לשנות את המסד הראייתי נגדם. בית המשפט המחוזי דחה, כאמור, את הדיון וקבע שלושה מועדי הוכחות נוספים במהלך החודשים יוני ויולי ש"ז. אך בדיון שהתקיים ביום 5.6.2017, התייחס המשיב 1 להליך הנוסף וטען כי הוא מבוסס על חומר הנוגע להליך נושא הבקשה דנן וביקש על כן שלא להשיב לאישום עד שלא ייחשף לכל חומרי החקירה בשני ההליכים. עוד ציין המשיב 1 שם כי יתכן שהמשיבים יגישו בקשה לאחד את הדיון בשני ההליכים. המשיבים הוסיפו וביקשו שניהם כי בנסיבות שנוצרו יבוטלו גם מועדי ההוכחות שנקבעו כאמור. המדינה מצידה טענה כי אם תוגש בקשה לאיחוד ההליכים העניין יישקל והסכימה לביטול מועדי ההוכחות, בין היתר, נוכח העובדה שהמשיבים נעצרו בינתיים בהליך החדש.

בהחלטתו מיום 5.6.2017 קבע בית המשפט המחוזי כי:

בנסיבות שפורטו על ידי ב"כ הצדדים, לפי שצפוי דיון להתקיים ביום 11.7.2017 בעניין עתירת הסנגורים לכך שהמאשימה תעביר לעיונם ולהעתקה חומר ראיות נוסף בהקשר לתיק אחר המתנהל בבימ"ש בת"א, עפ"י כתב אישום שהוגש לאחרונה, שם תיבחן הרלבנטיות של עתירת הסנגורים, אכן אין מקום להתחיל בשמיעת ראיות, ועל כן הנני קובעת תזכורת במעמד ב"כ הצדדים והנאשמים ליום 18.7.2017 שעה 13:30.

טענות הצדדים

5. תשעת החודשים הראשונים למעצרם של המשיבים נקפו ביום 28.6.2017, ועל כן הגישה המדינה את הבקשה שבכותרת להארכת מעצרם, כאמור ברישת הדברים. לטענת המדינה למשיבים עבר פלילי מכביד בתחום הסמים, והמסוכנות הנשקפת מהם גבוהה. אשר לקצב התקדמות ההליך העיקרי, מציינת המדינה כי טרם נמסרה תשובה לאישום וכי בשל ההליך הנוסף בוטלו מועדי ההוכחות וכן גישור שנקבע בתיק, וזאת נוכח בקשת המשיבים שלא להשיב לאישום עד שלא ייחשפו למלוא חומרי החקירה בשני ההליכים.

6. המשיבים מתנגדים לבקשה. לטענת המשיבים נוכח מורכבות ההליך, בקשת ההארכה הנוכחית היא הראשונה בשרשרת של בקשות צפויות נוספות ועל כן, הדבר מצדיק לשקול את שחרורם ממעצר כבר בשלב זה. המשיב 1 טוען כי עברו הפלילי רחוק, כי הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי עד למעצרו וכי האשם לדחיית הדיונים בהליך העיקרי אינו רובץ לפתחו, שכן עד עתה טרם קיבל את מלוא חומרי הראיות מהמדינה. המשיב 2 טוען כי מדובר בתיק חדשני שבו המדינה רכשה סמים ותרזה אחר מי שירכוש אותם ממנה, וכי הגשת כתב האישום בהליך דנן נעשתה באופן רשלני ולא בשלב הנכון, שכן הפרשייה נושא ההליך האחר קודמת מבחינה כרונולוגית לפרשייה נושא ההליך דנן. אשר לאיחוד הדיון עם ההליך האחר, לטענת המשיב 1 בכוונתו להגיש בקשה בנושא ואילו המשיב 2 טוען כי טרם קיבל החלטה בנדון.

המשיב 3 הסכים להארכת מעצרו ומעצרו הוארך, אפוא, כמבוקש על ידי המדינה (ר' החלטה מיום 18.6.2017).

דין

7. בטרם אפנה לדון בשיקולים הנוגעים לבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, יש מקום להידרש למצב הבעייתי שנוצר במקרה דנן בשל כך שהבקשה להארכת מעצר כאמור, מוגשת בטרם שניתנה כלל החלטה של בית המשפט המחוזי בבקשה למעצרו עד תום ההליכים של המשיב 1. בית משפט זה אמנם האריך בעבר את מעצרו של נאשמים שטרם התקבלה הכרעה בבקשה למעצרו עד תום ההליכים, אך הדגיש את הבעייתיות הרבה הכרוכה בהגשת בקשה להארכת מעצרו של אדם מעבר לתשעה חודשים בנסיבות אלה (ראו בש"פ 2580/16 מדינת ישראל נ' וואהל, פסקה 33 (12.4.2016); בש"פ 663/12 מדינת ישראל נ' אלירן דרי (26.01.2012); בש"פ 678/12 מדינת ישראל נ' מקסים קוריאצ'י (26.01.2012); בש"פ 2151/12 מדינת ישראל נ' דרי (5.4.2012)). בבש"פ 10207/09 מדינת ישראל נ' סבן (28.12.2009) אף ציין בית המשפט בהקשר זה כי:

... אין לקבל מצב דברים זה. תפקידו של בית משפט הדן במעצרו של המשיב כולל שמיעת הבקשה ומתן החלטה בה תוך זמן סביר. ברי, כי אי מתן החלטה בנדון תוך תשעה חודשים מצביע על חוסר סבירות. עם כל הקושי בדבר, בית משפט הוא האחראי לקצב ניהול הדיון ולא הצדדים (שם, פסקה 8).

ויפים הדברים לענייננו. עם זאת המשיב 1 הסכים כי קיים במקרה דנן, למצער, "ניצוץ ראיתי" הנדרש לצורך "מעצר הביניים" שבו הוא נתון כעת (בש"פ 127/10 פניאן נ' מדינת ישראל (19.1.2010)) והוא אף לא טען לעניין זה בפניי. על כן, ואף שהתמשכות הדיונים בהליך המעצר עד תום ההליכים הינה לחלוטין בלתי-רצויה, היא לבדה אין בה במקרה דנן כדי להכריע את הכף לעניין בקשת ההארכה הנוגעת למשיב 1 (ראו: בש"פ 2151/12 לעיל, פסקה 12).

8. לגופה של הבקשה, בחינת השיקולים המנחים לצורך הארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, מלמדת כי דין הבקשה להתקבל.

המסוכנות הנשקפת מן המשיבים היא רבה כמי שהיו מעורבים, לכאורה, בייבוא של כ-3 ק"ג של סם מסוכן מסוג קוקאין, תוך התנהלות מתוחכמת והשקעת משאבים לא מבוטלת במטרה להוציא את תוכנית ייבוא הסם אל הפועל. כך למשל, עולה כי המשיבים נסעו במסגרת הפרשה לדרום אמריקה וכי מסירת הסמים נעשתה תוך שימוש בטלפונים סלולאריים ייעודיים. לכך יש להוסיף כי למשיב 1 עבר פלילי מכויד בתחום הסמים ונגזרו עליו בעבר 15 שנות מאסר בגין קשירת קשר לביצוע פשע וייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סמים מסוכנים. עברו הפלילי של המשיב 2 בתחום הסמים אכן ישן, אך גם הוא הורשע בעבר בייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סמים מסוכנים וכן בקשירת קשר לביצוע פשע.

9. מנגד, קצב התקדמות הדיונים בהליך העיקרי רחוק מאוד מלהניח את הדעת. המשיבים נתונים במעצר מזה כתשעה חודשים, ועד כה טרם ניתן על ידם מענה לכתב אישום ואף לא נקבעו מועדים כלשהם להוכחות. המשיבים מבקשים שלא להשיב לכתב האישום טרם מיצוי ההליכים בבקשות לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי ובבקשה להסרת חיסיון, וכן נוכח ההליך הנוסף בבית המשפט המחוזי בתל-אביב. הליך זה, כך לטענתם, קשור בקשר הדוק להליך נושא הבקשה דנן ועל כן הם מתעתדים, ככל הנראה, לעתור לאיחוד הדיון בינו ובין ההליך נושא הבקשה דנן.

המשיבים טוענים כי האשם בעיכוב הניכר שחל בניהול ההליך העיקרי אינו רובץ לפתחם שכן המדינה לא העבירה להם חומרי חקירה אף שנתבקשה לעשות כן והם אף זוקפים לחובתה את הגשת כתב האישום בהליך הנוסף כהליך נפרד לאחר הגשת ההליך דן. המדינה מצידה חולקת על טענותיהם אלה של המשיבים וטוענת, בין היתר, כי מהלך הגשת כתבי האישום במועדים שהוגשו נובע מצרכי החקירה ומן העובדה כי בהליך הנוסף נדרש פיענוח של עשרות אלפי הקלטות בטרם נתקבלה ההחלטה להגשת כתב האישום וגובש נוסחו. בהינתן הנסיבות הייחודיות הנוגעות לפרשות בשני ההליכים, ובהינתן השתלשלות העניינים המתוארת בבקשה ובטיעונים שנשמעו בפניי, נראה כי מדובר בעניין מורכב וכי בשלב זה לא ניתן לקבוע באופן נחרץ כי האשם להתמשכות ההליכים רובץ לפתחו של מי מהצדדים. זאת בטרם נתלבנה צידקת הטענות שמעלים המשיבים בבקשות השונות לקבלת חומרי חקירה ולגילוי ראיה, וכן בסוגיית איחוד הדיון בשני ההליכים.

בשלב זה קבוע דיון בבית המשפט המחוזי ביום 11.7.2017 בבקשה להסרת תעודת חיסיון (בע"ח 30366-14-17) שבו תידון לדברי הצדדים גם בקשת המשיבים לעיון ולהעתקת חומר הראיות בהליך הנוסף. כמו כן קבוע דיון ביום 18.8.2017 בבקשת המשיב 1 לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי ויש להניח כי במהלך התקופה הקרובה ולקראת דיון התזכורת שקבע בית המשפט המחוזי ליום 18.7.2017, יגבשו המשיבים סופית את עמדתם גם לעניין הבקשה לאיחוד הדיון עם ההליך הנוסף. בנסיבות ייחודיות אלו, נראה כי הערפל סביב ניהול ההליך העיקרי צפוי להתפזר עם מתן מכלול ההחלטות בעניינים המקדמיים הללו, וזאת בין אם יוחלט להמשיך לנהל בנפרד בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע ובין אם יוחלט על איחוד ההליך עם ההליך הנוסף. על כן מן הראוי להזדרז מאוד וליתן החלטות אלה ויפה שעה אחת קודם.

10. אוסיף ואדגיש כי לא אחת נפסק שלא בכל מקרה אשר בו מוגשת בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, יש לעכב את שמיעת ההליך העיקרי ועל בית המשפט הדין בהליך העיקרי לבחון בכל מקרה האם יש בהליך הנלווה כדי להצדיק את דחיית המועד למתן מענה לכתב האישום, או את מועד שמיעת הראיות. לא אחת החומר המתבקש בבקשה לפי סעיף 74 או בעתירה לגילוי ראיה רלוונטי לחלק מצומצם מזירת המחלוקת ואין הצדקה לעכב בגין כך את שמיעת ההליך כולו (ראו, למשל, בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (24.2.2010)). עוד ראוי להזכיר כי בענייננו, הגיש המשיב 1 בקשה קודמת לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, אשר נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי עוד ביום 7.5.2017 ומן ההחלטה שניתנה באותה בקשה עולה כי למעשה מדובר היה בבקשה מיותרת וכי "התשתית העובדתית לטענות והטעמים שעורר ב"כ המבקש [המשיב 1], נמצא להם מענה בחומר הגלוי שנמסר לעיון ההגנה". משלא נמצאה בדיעבד הצדקה לאותה הבקשה יוצא כי בקשות הדחייה שהוגשו בעטייה הן בהליך המעצר והן בהליך העיקרי לא היה להן מקום וכי ככל שהדבר נוגע לבקשה זו, נראה כי היא תרמה להתארכות הדיונים שלא לצורך.

11. לאחר ששקלתי בדבר ובהינתן מכלול הנתונים הצריכים לעניין, הגעתי למסקנה כי בשלב זה דין הבקשה להתקבל וזאת באיזון הכולל שבין המסוכנות הנשקפת מן המשיבים ובין המורכבות שתוארה לעיל וכן לנוכח ההתפתחויות הקרובות הצפויות בהליך העיקרי אשר יהא בהן, כך יש לקוות, כדי לתרום להצגת תמונה ברורה יותר באשר להמשך ניהול ההליכים בפרשה זו.

סיכומם של דברים, הבקשה מתקבלת ומעצרים של המשיבים מוארך בזאת בתשעים יום החל מיום 28.6.2017 או עד למתן פסק דין בעניינם בת"פ 66182-09-16 בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ה' בתמוז התשע"ז (29.6.2017).

ש ו פ ט ת
